

EDINOST

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob torekih, četrtekih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za eno mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50
za pol leta . . . 5.— „ „ „ 9.—
za ves leto . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbo
brez priložene naročnine se uprava ne
ozira.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.
izven Trsta po 4 nč.

Oglaš se racune po tarifi v petiti; za
naslove s debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
ulice Caserma št. 18. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema *upravnništvo* ulice Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst. Odprište reklama-
cije so proste poštne.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Nekaj o socialnem vprašanju.

„linea recta brevissima“.
(Zvršetek.)

III. O delavskem vprašanju.

Zapuščanje polja pa ni samo gospodarsko zlo, temveč tudi družinsko zlo. Mestni človek skoro nima družine. Omejen je v prostoru in času, baviti se mora skoro izključno se svojim poklicem. Tarejo ga skrbi, manjka mu celó zdravega zraka v tesnobi nezdravih hiš. Kolikokrat še zakona ne more sklepati radi revščine, in če ga sklene, je isti neplodovit, otroci so bolehave, ne žive, niso za nič. Velikokrat ostaja sam, zapuščan, v nadležnost sebi in človeštvu. Ali se ni že povdarjalo neštevilokrat, da se je sploh na deželi — na kmetih — najbolj ohranil verski in domovinski čut? Ali ni morda resnica, da morajo mesta zahvaliti kmetu, da ona oživlja anemijo velemest?

V velemestih je malokdaj videti četrto pokolenje ravne črte — trde specialisti — in ako ne bi poplavljal zdrava kmetstva velika mesta, umiranje bi napredovalo tako rapidno, da bi kmalo taka mesta mogli imenovati — kraljestvo smrti.

To vrvenje kmetstva a ljudstva v obrtnijo, storilo je tudi delalcem po tovarnah zelo nevarno konkurenco, ter postalo tako vzrok vedno večemu občnemu zlu. Nastalo je preveč delavcev; tako mnogi ne dobe potrebnega zaslužka. Ob enem pa se brezsrčni kapitalisti pridno porabljali to priliko, ter izkoriščevali jo sebi v dobiček s tem, da so delavcem vedno zniževali plačo do one meje, kjer niso mogli več izhajati. Na ta način so se pripravljali tla raznovrstnim nezadovoljnostim, ki so porodile razna prevratna načela in njih zastopnikov. Pomisliti treba dalje, da je splošno kmet priprostejši v svojih običajih od delavca v tovarni.

Kmetstvo življenje, polno zdravja, ugaja mnogo bolj družinskemu in verskemu življenju.

Na deželi je župnija edino naravno središče, edini pojav socialnega življenja, ki je nehoté ustanovljeno na verski podlagi.

PODLISTEK

Moje Binkošti na Krasu.

Potopisna novela. — Spisal Gromozenski.

Blizu Tomaja je stala ob cesti kočata črešnja polna rudečih sadežev.

„Počijva si malo!“ svetoval je Vdeb.

Sela sva pod drevo v zeleno travo.

Molčal sem in si slikal obraz Zorkin, ko priklatim v sveti Danijel.

Vdeb se je pa poskušal s sledečim samogovorom:

„Vdeb je ptič, Čuk je ptič, ti si Čuk, jaz sem Vdeb, torej ti si ptič, jaz ptič, le, da Vdeb grdo diši in ima na glavi šopek perja, a čuk po noči poje in prorokuje smrt“.

Jezik se mu je začel obotavljati, počasi in jecljaje je nadaljeval:

„Vdeb... je... ptič... lep... ptič... č... čuk... tudi... je... l... ptič... č...“

Ustnice so se še premikale, a Vdeb je že spal.

Čez nekoliko časa sem ga zbudil. Mencia si je oči; žarek vshajajočega solca skočil mu je čez nos.

„Dragi Čuk! Jaz ne pojdem dalje. Idi ti le sam v sveti Danijel, jaz bodem pa malo spal.“

Ker ni nič pomagalo pregovarjanje — menda ni bilo ravno prehudo — sem ga še poučil, naj pazi, da se mu kaj ne pripeti.

Vrvenje v mesta je tudi moralno zlo. Ne trdimo, da je obdelovanje zemlje že samo na sebi znak kreposti in časti. Nikakor ne. Ali, četudi je v kmetih nepoštenosti in greha, je to zlo le zlo ljudi, ne pa kmetijstva. Kmetstvo življenje ni nikakor rodilo pokvarjenosti na deželi, gotovo pa ozki doticaji z mestom in tovarno. Kmetijstvo je na sebi dobro, in dela dobre one, ki se bavijo z njim, kakor dober zrak dé dobro onemu, ki ga uživa.

Kaka razlika med življenjem na kmetih in življenjem v mestu. Kdo bi mogel opisati zdravje, mir, moralo, homogenost v dušnem in telesnem obziru, stalnost, hišne tradicije na kmetih in — febrilnost, nestalnost, valovitost, pokvarjenost industrijskih mest?!

Kmeti stan je prvi poklic človeka; to nam zatrjuje sv. Pismo.

Zakaj zapušča kmet ljubljeno grudo svojo? Kmet ne zapušča nikdar lahko miselno svoje grudi, marveč vselej iz silne potrebe. Zapušča polje, ker se svojim trudom ne more pridelati toliko, da bi preživel sebe in svoje; z eno besedo: zato, ker ne more več živeti. Obraca se v mesto, kjer so že toliki dobili prehrane, kjer upa, da dobi vsaj krožnik brozge v ljudski kuhinji, ali posteljo v bolnišnici v slučaju bolezni. Ako ima dovolj srčnosti in denarnih sredstev, izseluje se v nove daljne zemlje. Kmet preveč ljubi svobodno življenje, da bi se dal rad zapirati v prašno tovarno ali mefitične čumpane mesta, kjer zna, kolikim nevarnostim da je izpostavljen. Ljubi preveč svojo hišo, svoje polje, svojo cerkev, svoje groblje, ki so najprijetnejši spomini njegovi duši, da bi kar tako zapustil vse. Kadar odhaja, mu krvavi srce, vendar gre, da preživi sebe in svoje.

Marsikaj se je poskušalo in tudi storilo za zboljšanje kmetijskih razmer — kmetijske zadruge — posojilnice itd., ali to so sredstva, da ozdrave ta ali oni pojav bolezni, ali sama na sebi ne zadoštujejo, da ozdrave bol v korenini. Zlo se odstrani

„Kaj se mi hoče pripetiti. Tatov na Krasu ni, Kraševci so pošteti“.

Korakal sem skozi Tomaj, Dutovlje, ter sem stal zjutraj ob sedmih, ves opravljen, pred vhodnimi vrati svetega Danijela. Sveti Danijel je stara trdnjava, na majhnem gričku, in ima le dvoje vrat. Hiše so vse na jednom kupu, oklepajoče vrh hriba; vse starodavne, sive in rujave, z bršljanom obraščene, ošabno čakajoče svoje smrti, ker novih hiš ne puste med-se. Veseli vetrovi so pihali s Julskih in Karnskih planin, poljubljali so tega sivega starca in vejejo dalje tje v kraje novega duha — novotarji.

Sveti Danijel ima na neki oslovski koži zaječeno čast pravega mesta, a njegovi prebivalci se ne brigajo za take malenkosti ter se zadovoljujejo z naslovom: vaščani.

Kar je poslopij, so nekako podobna ptičjim gnezdrom, ker so slikovito grupirana, malone priklenjena na hrib; in med temi opaziš najprej cerkev, katere stolp je podoben kakemu turškemu minaretu.

Omeniti se mora tudi grad, ne ker nas posebno v oči bode, nikakor ne, saj bi skoraj moral imeti napis: „Jaz sem grad“, no, pa naj ne dvomimo, da je.

Stepal sem prah s svojih čevljev in hlač, brisal naočnike ter premotrival grb, na katerem je

še le tedaj, ko bode pridelek zadostno povrača vlozeni trud.

Kmet dela v zgubo; to se pravi zaključiti z gladom. Vzroka sta dva: previsoki davki, in brezvestna konkurenca tujih pridelkov.

Skoro vse evropske vlade protežirajo z vsemi sredstvi skoro izključno le industrijo, kakor bi le ista bila edini vir ljudskemu blagostanju; za kmetijstvo so stori malo ali nič. Vzrok temu je, da so vlade večkrat nastale pomočjo industrijskih mogotcev in njihovih mas; te je trebalo potem podpirati ali se jih bati; za to se vse dovoljuje letem. Kmet, na sebi dober, veren, pa ni še nikoga strašil; zato težko leži fiskusova roka na kmetem stanu, ki meče vse trude svoje v nenasično žrelo fiskusovih, vedno praznih škrinj — in molči.

Davki — to pa še ni vse: isti težko da prekašajo jedno petinko kmetijskih delavnih stroškov. Bili so še slabši časi glede davkov; vendar se ni pojavljalo to zlostanje ali celo izseljevanje; to pa gotovo zato ne, ker se ni čutilo sile ali potrebe. Tudi sedaj je krajev, kjer so davki nizki, vendar se opaža to majanje kmetijskega stebra. To je znak časa. Nahajamo se v očigled činu čisto novemu, činu, katerega ne pozna minola zgodovina. Mnogina in lahkota prometnih sredstev silita vedno bolj na jednotni svetovni trg. Od tu izvira konkurenca, dandanes res uničujoča domače pridelke. Amerika — le en primer — postavlja na trg turšico, pšenico, krompir in meso ceneje, nego stane pridelovanje istih v naših straneh. Kaj nastane še le, ko začne bogata Avstralija in južna Afrika poplavljanje naše trge z surovimi pridelki?

Državniki so izmislili in uveljavili proti konkurenci uvožno carino, da bi zagotovili domačim pridelkom prodajo doma. To bi bilo vse prav, ako bi imeli zadosti vsevrstnih pridelkov doma, ker pa tega nima skoro nobena država, nastajajo konkurence med carinami ali takozvani carinski boji. Na vse zadnje pa so te uvožne carine vendar očitna krivica, ker kratijo svobodo prometa, ker,

par zverin kostrunove postave, pa zeló nerazličnih, kar ima seveda zob časa na svoji vesti.

Še jeden korak — niti velik ni bil — pa sem bil v svetem Danijelu, a same radosti, da njej, svoji Zorki, kmalu pogledam v začudene oči, začo sem delati več, kar ni bilo, kar si bode, ker sem moral v breg.

Prestopil sem visok kameniti prag, v hišo Zorkine sestre, skočil po ozkih lesenih stopnicah, dospel v prvo nadstropje, zagledal na levo odprto okno, na katerem so se sušile v majhnem povezujujem rešetu gobe in se pripravljale za imenitno prežgano juho, ki se kuha v postu in navliva na žgance. Na desni sem opazil pol odprto kuhinjo, polno vsakojake zeló čedne in lepe kuhinjske posode, na ognjišču pa kup pepela, kateri še ni bil star, sodó po barvi in obliki kupa; gotovo je kupal kdo zajutrek, morda celó Zorka.

Pred menoj so bile belo barvane duri. Potrkal sem s kazalcem desne roke, pa se ni hotel oglasiti nihče z: „Naprej“, kar me je poparilo precej. Zopet sem trkal in zopet; slednjič prav močno s celo pestjo, kar je pomagalo, kajti začul sem neki dolgotrajen vzdih, podoben onemu, ki ga spuščamo, ko se zbudimo; z vzdihom od jednem pa neko škripanje, menda postelje, vsaj tako sem si domneval in se diskretno obrnil pol na desno.

(Pride še.)

ako pomagajo kmetu kakor producentu, pa mu škodijo kakor konsumentu. Te carine uživa edino le država, km. t. ima morda le toliko dobička, ko-ikor mora dražje plačati industrijske izdelke; torej je na ničli.

Kako bi se izšlo iz te zagate? Ni druge poti, nego omogočiti kmetovalcu, da z malimi troški dobi čim le mogoče velik pridelek, da prodaja svoje pridelke ceneje od tujca. Kako je to mogoče? Samo se znižanjem davka to ni mogoče. Dalje, kako dati to razumeti vladi, ki ima misliti o tolikih stvareh, ki se jej zde važnejše, nego blagostanje svojih podanikov?

To bodi v razmišljanje o socialnem vprašanju. Slovenska inteligenca premišljuje, proučava, da nas socialni dogodki ne dohitijo nepripravljenih. Bojim se, da je internacionalna naperjena proti našemu rodu. Zadnji dogodki v Trstu pričajo jasno, da so socialni demokrati ravno taki in še hujši nasprotniki naše narodnosti, nego Nemci ali Italijani. Naj se trdi, kar hoče, jedno je jasno, namreč: da socialna demokracija bi požrla našo narodnost, a rešitev našega roda je edino v krščanskem socializmu. Na delo torej!

Josip Kompare, dež. poslanec.

Politiške vesti.

TRSTU, dne 5. septembra 1897.

Reakcija. V soboto ob 8. in pol uri zvečer zbralo se je kacic 300 socialistov pred stanom delavskega društva „Società operaia triestina“, kateremu društvu predseduje glasoviti mestni svetovalec Rascovich. Temu poslednjemu je veljala v prvi vrsti demonstracija, ki so jo priredili tam.

Za Mauronerjem in Hortisem je prišel na vrsto Rascovich, vodja italijanskih delavcev. Naravna stvar je to. Tako je in je bilo in in bode vsikdar tako, da stranke rasejo in zopet padajo, ali da bi stranke padale tako rapidno, kakor pada progressova, da bi neopisnemu sijaju tako za petami sledilo razsulo, o tem imamo malo izgledov v zgodovini političkega življenja avstrijskega. Pomislimo le, kako je bilo pred kakimi 5 meseci, ko je stranka progressova slavila svoje nepričakovane zmage, ko se je bila popela do višine, o kakoršni niti ona sama sanjala ni nikoli, ko je besnenje te stranke gazilo vse v propast, kar mu je prišlo na pot, ko je vse mesto blestelo v tisočih in tisočih lučij progressovskim gospodom na čast, ko se je razlegalo po ulicah tržaških huronsko kričanje zbesnelih mas in smo se morali mi previdno umikati v zaprte lokale! In danes? Navdušenje se je premenilo v nevoljo, navdušenje je potihnilo in oglašča se srd onih, ki so bili prevarjeni; namesto klincev „Ev-viva“ Hortis, kličejo ljudje po kruhu in med nizim ljudstvom nastaja prav krepka reakcija proti onim, ki so hoteli sititi ljudstvo samim zasramovanjem Slovencev. Da, reakcija je tu! Tako se godi strankam — to naj si zapomnijo tudi socialisti —, ki v hipu volilnega razburjenja, ko glave ne morejo misliti in računati trezno, delajo obljabe, o katerih vedo sami, da se uresničiti ne morejo. V slavo-spevih, ki so daleč prekoračali meje smešnosti in neslanosti, so vzbujali laška gospôda domnevanje, kakor da bodo prenašali gore in da vso državo nategnejo na povsem novo kopito, tako, da se bosta cedila le mleko in med, seveda za Italijane. In potem, ko so izostali obljubljeni uspehi, ko sploh uspehov ni bilo, ne malih, ne velikih, ko so slednjiš — ne vedoči več, kaj naj bi storili, da bi vsaj za nekoliko časa še podaljšali bledečo popularnost svojo — jeli posezati po takih obupnih sredstvih neslanega renomiranja, kakor je bilo one v „Osservatoru“, tedaj je bila določena usoda progressove stranke.

Te grozne grehe, ki jih je delala progressova stranka v svoji zagriženosti in zaslepijenosti in v svoji brezprimerni domišljavosti, te grehe naj zahvalijo socialisti, da jim je začela cvesti pšenica tu pri nas.

Kal sedanjim demonstracijam zoper Rascovicha in tovariše so položili liberalni gospodje sami, ker niso hoteli pomisliti, da tudi za politično življenje veljajo zakoni morale in da še nikdar ni ostal nekažnjen oni, ki je drzno kršil te zakone. Kazen prihaja včasih prej, včasih pozneje, ali edenkrat pride prav gotovo. Za progressovo stranko

je prišla hitreje, nego se je bilo nadejati. Ti dogodki so vredni, da si jih zabeleži tudi slavna vlada, kajti verjetno je, da imamo v teh dogodkih začetek povsem novim oblikam političkih razmer v Trstu. Vladi je potrebno, da ve to in da v točnem spoznanju stvari priredi primerno in — pametno politiko.

K položaju. Nemški listi liberalnega izpovedanja so postali kar h kratu jako skromni. Fanfare so potihnile in jeli so piti limonado. Nikdo ne kriči več o bližnji zmagi schönenererjanskega prusjstva, marveč se zadovoljujejo s tolažbo, da ne more priti do sporazumljenja med večino in vlado na jedni strani — in tudi ne med posamičnimi skupinami večine na drugi strani. Da bi podelili kolikor toliko verjetnosti tej svoji tolažbi, pošiljajo v svet razna poročila o hudih diferencah sosebno med Čehi in nemškimi konservativci. Kdo bi hotel trditi, da ni raznih želja? In to je naravno, da je na posvetovanjih vsaka skupina povdarjala svoje želje. Mogoče je tudi, da je prišlo do živahnih razprav. Vse to je mogoče in verjetno. Vendar se nam vidi, da nemški računi se ne strinjajo prav. Ravno iz izjave, ki so jo podali nemški konservativci ozirom na omenjene vesti, je razvidno, da v jednom so vendar povsem jedine skupine na desnici, v tem namreč, da treba z vso odločnostjo pobijati schönenererjance in njih zaveznike raznih barv. Nemci so morali pomisliti že naprej, da so podrli vse mostove za seboj v isti hip, ko so jeli stopati na nemška tla — inozemska tla.

V tej sodbi so jedini avstrijski narodi. Pa tudi če pride do razpora med večino in grofom Badenijem, menijo mar liberalci, da pride potem njihov čas? Saj mi ne delamo svojih računov na podlagi osebe Badenijeve, marveč na podlagi programa jednako pravnosti narodov. Ako večina ostane zvesta temu programu, je nam pač vsejedno, ali sedi na stolu ministerskega predsednika grof Badeni ali kdo drugi. V tem zmislu pišeta tudi slovenska dnevnika. „Slovenec“ piše:

„Kaj je torej rezultat vseh razprav? Da se večina nikakor ni vezala nasproti vladi, temveč odločno izjavila, da vztraja pri zahtevah, izraženih v adresnem načrtu in posebej pri obravnavah. Na drugi strani pa se je pokazalo, da grof Badeni težko vsprejme vse izražene zahteve, ker vlada ni homogenna. Težka je ločitev od nekdanj toli mogočne levice, a vse nič ne pomaga; proti sedanji večini je vlada nemogoča. Značilno je tudi, da vlada želi, naj bi si večina opekla prste z novim poslovnim redom, ki bi preprečil obstoj reakcije. Toda večina si s tem vprašanjem ne bode ubijala glave, to je stvar vlade. Grof Badeni je čul pogoje, pod katerimi je večina pripravljena podpirati vlado; časa ima dovolj, da si stvar resno premisli — v blagor državi in njenim narodom.“

Veseli nas, da je konservativno glasilo istega menenja, kakor smo mi, kar se dostaje spremembe poslovnega reda. „Slov. Narod“ pa piše:

„Naj izda vlada za slovenske pokrajine jezikovne naredbe, kakor jih je izdala za Češko in Moravsko, naj reši ljudsko šolsko vprašanje v Trstu in Gorici, in naj dokaže pri raznih personalijah, da upošteva opravičene želje Slovencev, in verjeli jej bomo, da ima dobro voljo izvršiti svoje obljube.“

Ako pa vlada do sestanka drž. zbora nič ne stori, da dokaže dobro voljo, potem je slovenski poslanci ne bodo smeli podpirati niti za trenutek, zakaj v istem trenutku, ko bi le prst zanjo gani, prešla bi vsa odgovornost za naš preklaverni položaj jedino in izključno nanje.“

Kakor se vidi, soglašati obe glavni glasili v sodbi o tem, kako je postopati slovenskim poslan-
cem. Iz teh izjav lahko spredijo Nemci, da mi Slovani nimalo nismo poročeni z ministerskim predsednikom Badenijem in da ne mislimo na to, da bi njegov poraz občutili mi kakor svoj poraz. V tem zmislu nas je naprosil tudi odličen slovenski rodoljub, naj zarotimo naše poslance, da Bog ne daj, da bi se pokazali mehke sedaj in da bi se zadovoljili z menico, na kateri ne bi bila določena točno dolg in poplačilo od strani vlade. Tudi ako bi grof Badeni ne hotel vsprejeti takih obvez, pa se najdejo že drugi — ako le desnica ostane

trdna —, ki poplačajo stari dolg avstrijskim narodom.

Danes poročajo: Včeraj je bil grof Badeni v avdienci pred cesarjem. Avdiencija je trajala dve uri. Med grofom Badenijem na jedni ter baronom Gautschem in grofom Gleispachem na drugi strani so baje nastale resne difference radi pogajanj z večino. To je že mogoče. Da, mi sodimo, da poslednja dva ministra ne moreta ostati niti za jeden trenutek na svojem mestu, čim pride do zveze med Badenijem in večino, ker po svojem mišljenju in po vsej svoji minulosti ne moreta izvajati programa desnice in bi njiju navzočnost delala vedno nekako senco med vlado in večino.

Včerašnji dan v Pragi. V Pragi je bilo včeraj jako živahno. Zborali so zastopniki čeških mest iz Češke, Moravske in Šlezije. Shoda se je udeležilo kakih 660 oseb. Med istimi 30 poslancev in 4 zastopniki plemstva. Vsi govorniki so govorili o položaju Čehov v vseh treh pokrajinah. Posl. Herold je svaril k previdnosti ozirom na sedanjo kritično situacijo. Vsprejeta resolucija zahteva odločno, da se uresniči državno pravo češko. Trg pred mestno palačo je bil obkoljen, ker so se oblasti bali neredov. — Popoldne pa sta bila dva velika spreveda: oni čeških Sokolov in oni nemških in čeških socialistov, ki so demonstrirali za spravo med narodi. To bi bilo prav lepo, ako bi bilo na vsem nekoliko več logike in doslednosti. Tako pa je malce čudno, da socialisti hote delati mir med narodi, zajedno pa pozivljajo vse delavce na boj proti meščanstvu. Mir hote imeti med narodi, a vojno najrditejajo vojno, med stavovi. Gospodje, to se ne strinja in vzbuja resne dvome na Vaši iskrenosti.

„Voraneleuchtende“ odseva zopet prav „brihtno“ v nemških listih. Povod jej je seveda sedanja vlada, ki se hoče nasloniti na državi zvesto desnico v parlamentu. „Tudi-zvesti“ levici ni po volji ta sklep vlade, zato se drgne po drugi strani ob vladina pleča, zvoni po svojih glasilih ter pravi: „mej tem, ko 40 milijonov Nemcev s „povzdignjenimi čutili“ poslušajo zmagovalne zvoke ob Sedanu (hm!), hoče par Čehov in nekaj njihovih zaveznikov (to smo menda mi, Slovenci in Hrvatje) nesti k večnemu pokoju staro državo jedinstva v Avstriji. Toda ta anakronizem se mora razbiti ob nemški kulturi, sveteči družim narodom v Avstriji, isti kulturi, katere cvet je jedini pogoj obstanku države“. — Kako to soglašja s pojavi v Hebu in Ašu?

Toda ni dovolj še. „Voraneleuchtende“ — to je namreč tista nemška kultura, kateri se je divil tudi grof Badeni, ki pa mu sedaj slabo plačuje njega občudovanje — se drgne tudi ob ruskega cara, ker hoče sklepati mir s — Poljaki in zidati most med slovansko ortodoksijo in slovanskim katolicizmom. Ideal škofa Strossmayerja da se bliža svoji izvršitvi! V Avstriji pa, v istej Avstriji, ki je zaveznica Nemčije, se pripravljajo politične razmere, vsled katerih se izpodrine „za nedogledne čase dolgo, historično pripoznano gospodarstvo nemštva“. Joj, to so pa že bolečine, kakoršnih „Voraneleuchtende“ ni pričakovala na svoja stara leta. Da, da! O starost, starost! Ko se bliža tista sitna „zadoja ura“, pa prihajajo različno trganje po udih, glavobol, neprijetno vtripanje srea, krči vseh baž in vrst in naposled se spreminja še „Siegesklang von Sedan“ v prav veletužno žalostinko. Ali ni res tako?

Še nekaj nemškega. Te dni so slavili po vsem Nemškem spomin na ono krvavo zmago Nemcev nad Francozi pri Sedanu. V obče ta slavnost letos ni bila tako hrupna in šumna kakor prejšnja leta. Vse je nekam tiho in poparjeno gori v Nemčiji.

Tej potrtosti je mnogo jako težkih vzrokov. Notranje življenje v Nemčiji je podrt in porušeno, razni procesi pričajo, da je mnogo gnilega tam gori in vnanji dogodki so se jeli razvijati tako, da je Nemčija moralno že izgubila malone vse, kar si je pridobila mečem v oni kruti vojni. Sreča v Nemčiji čutijo, da je jelo iti zopet niz dolu. Ta slutnja dela, da ne more več priti do pravega navdušenja niti na sedanski slavnosti. Duhovi so se streznili. Le v Lipsiji je bilo letos viharo. Le tam je bilo letos slavnosti, demonstracij, srditih govorov, groženj, da se je kar penilo vsenemško valovje. Demonstrirali so, toda ne proti Francozom,

ampak proti Avstriji! Tudi v Lipsiji bi bila sedanska slavnost ostala v skromnih mejah, da niso te prilike zlorabili — avstrijski Nemci iz Češke. Nekoliko stotin jih je prišlo v Lipsijo, kjer so zasramovali svojo lastno državo in je veleizdajstvo praznovalo svoje najgusnije orgije.

To brezdomovinsko početje brezsrčnih ljudi so gnusi vsem poštenim tudi gori v Nemčiji. Tako je gori v Berlinu izhajajoči list „Germania“ našel po materinskem obsežu svoje poredne otročice iz Avstrije, ki so se udeležili sedanske slavnosti v Lipsiji. Mamka pravi: „Nemško-nacionalno gibanje na Češkem postaja vedno viharnejše in se pomiče preko avstrijske meje, in to gibanje pozdravljajo veseljem vsi skriti in očitni sovražniki Avstrije! Taka nastopanja, kakor je bil vsprejem avstrijskih Čeho-Nemcev zdaj zopet na tej slavnosti, pa niso drugega, nego Avstriji sovražni, pojavi in zmožni samo, dajati še več orožja v roko sovražnikom vsega nemštva. To je napačno! Kaj se vse piše in zabavlja v nemških listih, ako je par slezkkih Poljakov šlo na Poljsko na kako slavnost, ki pa niti od daleč nima takega značaja, kakor ga je imela sedanska slavnost. In zdaj je prišlo 400 Čeho-Nemcev na nemška tla na slavnost najizrazitejšega političnega značaja in na tem ne vidijo nikakega pomena. A s takim postopanjem se obsojamo sami in to tem bolj, ker je obrneno proti nam prijazni Avstriji! — Ali ni zares po materino tako svarilo? No, da-si je mehko vendar priča, da je še ljudi v Nemčiji, ki imajo še nekoliko — srca.“

Različne vesti.

Umrli je duhovnik Niko Gržinič po dolgi in mučni bolezni v mladi dobi 24 let. Pokojnik je bil pranečak velečastitega kanonika Flega, pri katerem je tudi bival do zadnjega. Bil je plemenit značaj in vrl duhovnik. Pogreb bo danes ob 10. uri in pol predpoludne pri sv. Justu. Pokojniku želimo večni mir, gosp. kanoniku pa izrekamo svoje iskreno sožalje.

† Matej Lavrenčič. Minolega petka zvečer je umrl v Vrhpolju pri Vipavi tamošnji posestnik in poslanec v deželnem zboru Kranjskem, gosp. Matej Lavrenčič, G. Lavrenčič je od leta 1874 zastopal vipavsko-idrijski okraj. Uverjeni smo, da so Vipavci ob odprtem grobu pozabili na mnoge vroče boje ter da pokojniku brez razlike političnega mišljenja ohranijo blag spomin, misleči le na to, kar je dobrega storil za svoj okraj. Bodi pokojniku lahka naša sveta zemlja slovenska!

Imenovanje. Minister za nauk in bogočastje je imenoval gosp. Iv. Nekermanna, dosedanjega začasnega voditelja na c. kr. pripravnici na Proseku, definitivnim voditeljem istemu zavodu. Čestitamo!

Posnemanja vredno. Občinski odbor na Ljubnem je v svoji javni seji dne 22. avgusta t. l. sklenil sledečo resolucijo: Občinski odbor popolnoma odobrava jezikovni naredbi za Češko in Moravsko kot čin pravičnosti ter prosi visoko vlado, da izda take naredbe i za vse slovenske pokrajine in da sploh uresniči člen XIX. državnih osnovnih zakonov.

Otvoritev „Narodnega doma“ v Barkovljah. Pod tem naslovom piše „Domovina“: „Tržaški Slovenci so doživeli s to slavnostjo narodno svečanost, kakorsno so si zamogli do tačas samo le v dahu misliti. Barkovlje, ta kraj slovenskih narodnih mučnikov, opral je minolo nedeljo najmanj sumnje o njegovi resni krivdi napram Italijanom. Kajti ravno tisti, ki so se ob prihiti volitev res dali razburjati, nastopali so na tem narodnem prazniku toli resno, mirno in dostojno, da se vidi, kakov pritisk je moral vladati ta čas, da so vzkipeli ti mirni duhovi. Ves dan in vso noč ni bilo sluha o najmanjši nerednosti, temveč vsa odnuevljenja polna slavnost iztekla se je v častni ponos vrlh prirediteljev, a v ponos i celemu barkovljanskemu in sosednjemu slovenstvu. Hvali se pa tudi dosledno vedenje in službena skrb redarstva, kakor prisotnega komisarja. Slavnostni, kakor zabavni vsopred, izvedel se je z brezmejno navdušenostjo, sosebno so vzbujale pravo očaranje mladenke v narodnih nošah, z širokimi trobojnicami čez prsa. Bratje ob Adriji proslavili so s to slavnostjo sebe ter vso Slovenijo.“

Latinska kultura. Povedati moramo najprej, da smo o nastopnih dveh slučajih čitali v listu „Il-

lavoratore“, da se ne poreče morda, da si le mi izmislimo take stvari.

Nekega dne je ob vodnjaku na glavnem trgu sedelo nekoliko istrskih kmetov. Tako nespoštovanje siromašnih istrskih kmetov je toli razjarilo tam navzočega uradnika mestnega magistrata, da je, groze poznanim in lahko umevnim gibanjem nog, zakričal nad drzneži: *andè via de qua, porchi de s' ciavi!* Kmetje so jeli odhajati. Kaj naj bi storili tudi drugega? Tako brezpotrebno zasramovanje je ogorčilo nekega italijanskega delavca, da je vskliknil od latinske kulture oblišanemu surovežu: „Čemu se vedete tako grdo z ljudmi, ki niso storili druge krivice, nego da so ubogi!“ Od „kulture“ obližani junak pa se je razjaril: „Kaj, tudi vi držite s ščavi? Le čakajte, to povem vašemu gospodarju!“

„Lavoratore“ vsklika: Gotovi smo, da so si barbari ustvarili jako visoko misel o naši civilizaciji. Gospodom na municipiju bodi povedano: ne bi bilo slabo, ako bi svojim podrejenim priučili nekoliko dobrega vedenja, že zato, da bi dokazali, da se v palači ne odobruje tako neumno postopanje proti siromašnim ljudem, ki niso prišli sem po nič drugega, nego da si zaslužijo kosček kruha. Mi res ne vemo, da-li je to pravi način pojavljanja lastnega narodnega čutstva. Ali to jedno vemo, da takim postopanjem se kaže le lastna inferiornost moralna in civilna.“

Drugi slučaj je tem zanimivejši za nas, ker smo tudi mi že večkrat morali grajati grdo odurnost v naši mestni bolnici.

Minolega torka je dovela neka okoličanka svojo deklico v tukajšnjo bolnico. Na vprašanje uradnika o bolezni deklice, odgovorila je okoličanka: „Kašlje“. Deklica je res imela tako hud kašelj, da se je morala smiliti kamenu. Uradnik pa, mesto da bi naprosil ženo, naj mu pojasni tako, da je boče mogel umeti, ker ne razume slovenskega, kričal je na trivijalen način: *Parle italiano e se no andè in malora fora de qua. Cosa credè che mi impararò el sciavo per capirve a vul* (Govorite italijanski, ali pa pojte k vrugu, proč od tu. Mar mislite, da se bodem učil ščavo le za to, da bodem mogel razumeti vas?) Uboga žena je jela jokati in je po slovenski tolažila deklico. Pozneje je došel zdravnik in je vsprejel deklico v dotični oddelek bolnice. „Lavoratore“ opaza k temu dogodku: „Sedaj treba vprašati, zakaj oni uradnik, ki je plačan od potu uboze ljudstva, ne postopa nekoliko bolj človeški? Ali je to zločin, da je dotična žena rojena Slovenka in da ni imela prilike, da bi se bila mogla priučiti italijanščini? Prepustimo poštenemu mišljenju čitateljev da si napravijo sodbo o tem.“

To bi bila torej zopet dva vzgleda, do kake zdivjanosti, brezčutnosti in preziranja najprimitivnejih zakonov čovjekoljubja dovaja tista latinska kultura, po kateri se je prikojilo in zastrupilo naše javno življenje. Altro chè slovansko „barbarstvo“!

Bestijalno postopanje. Minolega torka je jeden mestnih stražarjev v bližini „Politeama“ naletel na kmetico, ki je prodajala fige. Stuteča, česa ji je pričakovati, pograbila je jerbas, si ga nadela na glavo ter zbežala kolikor so jo nesle noge. Toda zavivši jo v ulico Chiozza je zgubila ravnotežje in se je zvrnila po tleh. Fige so se seveda raztresle po ulici. Prestrašena in vsa zbegana je hotela pobrati raztrešeni sad — svoje premoženje — toda stražar jej ni dovolil tega, ampak gaziti je jel z nogami — božji dar. Žena je odšla solzami v oče h.

Zabeleživši ta dogodek vsklika laški list „Lavoratore“: „Da vidimo, kaj porečejo „onorevoli“ na municipiju? Bode-li jeden sam med njimi imel toliko srčnosti, da predloži interpelacijo radi tega dogodka v protest proti takim bestijalnim činom prav od strani onih, katerim je naloga skrbeti za mir in red!“

Ali je „Lavoratore“ res toliko najiven, da je mej onimi „častitimi“, katere misli on, le jeden sam, ki ne bi — odobral v svojem srcu, kar je storil oni stražar?!

Prihodnjo sredo, dne 8. septembra, bode prva veselica, ki jo priredi mlada ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Rojanu. Program smo že objavili. Povdarjamo pa še enkrat, da bosti natej veselici sodelovali pod vodstvom g. Ražma:

pevski društvi „Adrija“ in „Zarja“ svojima možkima in ženskimi zboroma. Čuli bomo tudi lep govor gospe predsednice, deklamacijo „Blagovestnikom“ in zabavno igro „Dobro jutro“. Gotovo je tudi, da se po veselici razvije lepa svobodna zabava. Oziroma torej na lepi program, še bolj pa na plemeniti namen, je želeli obilne udeležbe na tej veselici.

Pevsko in bralno društvo na Opčinah vabi na veliko veselico, katero priredi v nedeljo dne 12. septembra 1897. na dvorišču g. Ivana Goriupa. Na veselici bode svirala veteranska godba pod vodstvom gospoda Majcena. Vspored: 1. Jenko: „Naprej“, godba. 2. I. Aliaš: „Triglav“, zbor. 3. I. pl. Zajc: „Zrinsko-Frankopanka“, godba. 4. S. Gregorčič: „Domovini“, deklamacija, deklamuje gč. Kariž. 5. Majcen: „Pomladne cvetke“, valček, godba. 6. G. Elsenhut: „Krasni spol in ljubav“, zbor. 7. Nedved: „Lepa naša domovina“, godba. 8. H. Sattner: „Na planine“, zbor. 9. Ipavec: „Domovini“, godba. 10. S. Ferluga: „Na robe svet“, šaljiivi prizor. 11. Košat: „Moja ljubica“, godba. 12. S. Ferluga: „Za Avstrijo“, zbor s spremljevanjem godbe. 13. Majcen: „Slovenec sem“ potpourri, godba. 14. Bolle: „Mutek“, šalo-igra. Svobodna zabava pri g. Mičelu. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Vstopnina: na veselico za osebo 30 nv. za nedorasle 15 nv. sedeži 10 nv. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. Opozarja se slav. občinstvo, da se isti dan ob 4. uri popol. vrši dirka iz Opčine v Štorje in nazaj, katero priredi „Kolesarski klub Sokol v Trstu“. Pri startu bode svirala tudi veteranska godba. V slučaju slabega vremena se bode veselica vršila 8 dni pozneje.

„Slovensko pevsko društvo“ v Ptuj, uljudno naznanja vsem častitim gospodom poverjenikom, p. n. društvenikom in sl. slovenskemu občinstvu, da tekoče leto 1897 odpade nameravana velika pevska slavnost in sicer zaradi mnogih narodnih slavnosti, ki so se tako slovesno in častno vršile po Spodnjem Stajerskem in v očigled prepotrebne vseslovenske shodu, ki ga ravnokar snujejo in sklicujejo prvi slovenski rodoljubi na 14. sept. t. l. v belo Ljubljano.

Redni veliki zbor pa se skliče glasom § 15. društvenih pravil v sredini meseca oktobra t. l. v Ptuj.

Prihodnje leto 1898 vršil se bode gotovo veliki pevski zbor, za katerega je določil odbor naslednje pesmi:

1. Hajdrih: „Jadransko morje“ moški zbor.
2. Foerster: „Pozdrav“ mešani zbor.
3. Bendi: „Križari na morji“, mešani zbor.
4. Foerster: „Ave Marija“, šesteroglasni mešani zbor s spremljevanjem orkestra.
5. „Domovini“, zložil S. Gregorčič, uglasbil Fr. S. Vilhar, novost, moški zbor, od društva s častnim darilom nagrajena pesem.
6. „Domovini“, zložil S. Gregorčič, uglasbil Pahor, novost, mešani zbor, od društva obdarjen s častnim darilom.

Vsaki izvršujoči društvenik dobi v roke partituro v obliki velike osmerke za vsako gori navedenih in določenih pesmi.

Zajedno usojamo se p. n. čč. gg. poverjenikom vpslati prazne nabiralne pole za stare in nove društvenike in nabiranje društvenine za leto 1897; nabiralne pole naj se blagovolijo vračati v zavrtkih, društvenina pa s poštnimi nakaznicami društvenemu odboru v Ptuj in sicer vsaj do 15. oktobra, da bode mogoče skleniti račun do glavnega zbora. Po vrnitvi in prejetji nabiralnih pol, oziroma društvenine za leto 1897, dopošljejo se častitim izvršujočim členom note določenih pesmi v partiturah.

Iz krajev, kjer ni poverjenikov, naročajo lahko posamezni izvršujoči členi partiture naravnost pri odboru, ako pošljejo naprej letno društvenino.

V dolgih zimskih večerih naj se izvršujoči členi, to je, čestiti pevci in pevke marljivo učé in vadijo, da bo prihodnji koncert veličasten in sijajen, njegov uspeh pa velik in mogočen.

Pripominjamo, da se od društva nagrajeni pesmi „Domovini“ pred velikim pevskim zborom „Slov. pevskega društva“ v Ptuj ne smeta peti oziroma izvajati na nobeni javni narodni slavnosti.

S Proseka nam pišejo: Tridnevna cerkevna slavnost v spomin 20-letnice šmarničnih pobožnosti, pričela se je včeraj (nedeljo) popoldne z blagoslovom ter propovedjo č. o. frančiškana.

V ponedeljek in torek jutraj bode sv. maša ob 7. uri jutraj, popoldne ob 6. uri pa propoved.

V sredo, na praznik Malega Šmarna ob 8. uri jutraj propoved, potem slovesna sv. maša, po sv. maši pa sijajna procesija Matere Božje. Kip Matere Božje bode nosilo do 35 belo oblečenih deklet. Slavnost bode velesijajna, ker se vse verno ljudstvo pripravlja na to z največjo vneto.

Posebno marljivostjo pripravljajo se slavoloki in druga krašenja po ulicah. V procesiji bode svirala popolna veteranska godba.

Popoldne v sredo ob 4 1/2 zopet propoved, slovesne litanije z blagoslovom in sklep. Slavnost se sklone z zahvalno pesmijo.

Po zanimanju za to slavnost moremo soditi, da laški liberalizem vendar še ni okužil naše okolice, izvzemši ona do siteda znana bitja, ki so se i neverila tudi svojemu Bogu, kakor hitro so se izneverila svojemu rodu.

Ako bi vreme bilo jutraj neugodno, vršila se bode procesija popoldne.

Na ces. kr. pripravilci za srednje šole na Proseku bode vpisovanje učencev dne 17. in 18. septembra t. l. predp.; a 20. sept. ob 8. uri dop. bode sv. maša skupno z drugo šolsko mladino.

Kdor želi biti sprejet, mora še v tem letu izpolniti 9. leto starosti, mora dokazati, da je dovršil dobrim uspehom vsaj 3. razr. ljudske šole in naj prinese zadnje šolsko spričevalo, krstni list in spričevalo o cepljenju koz.

Na vpisovanju naj pridejo učenci se svojimi stariši ali njih namestniki.

Jurca — apostelj socializma. Da se gospod Jurca, po volji naših Italijanov župnik rojanski itd. itd., hoče proslaviti na vse načine in si postaviti na vse večne čase „monumentum aere perrenius“, lotil se je zdaj tudi socializma. Gospod Jurca hodi slednji dan propovedovat v cerkev kapucinov in tu je v neki propovedi začel razlagati socializem. H krati pa so začeli ostavljati pobožniki cerkev, ki se je pred začudenimi očmi propovednika začela čudno prazniti. Tedaj pa je gospod Jurca zasukal svoj govor na druge reči in zopet je bilo dobro. Ljudje pa se tudi potem še niso vrnili nazaj, marveč pustili so Jurca v zavesti, da vsaka beseda ne najde svojega mesta — v cerkvi. Zares, o gospodu Jurci bi se skoro zamoglo reči kakor o ženskah: najboljša je tista, o kateri se — najmanj govori.

Angleži v Trstu. Mala sprememba v poulični sliki tržaški, a sprememba je le. Angleška morska eskadra pripeljala je saboj lepo število lepo uniformovanih mladih vojščakov, ki se par dni sprehajajo po naših ulicah in — rudeče vleče na se — in obračajo splošno pozornost na svojo slikovito uniformo. Zlasti se podaja mladim vojakom tista bela pri Angležih sploh obligatna „čelada“, ki služi ob enem za senco glavi. Manj podaja se takozvana pipa, katera je, vsaj pri pomorščakih, menda tudi obligatna in kar bi angleški morsk eskadri lahko pridobilo naslov „eskadra piparjev“. Ta prijetna poulična slika s temi inozemskimi prikazniki pa izgine zopet v malo dneh. V nedeljo popoldne pa je dospela pred pristanišče še jedna nova angleška torpedovka.

Glasbena Matica v Ljubljani razpisuje službo učitelja za celo in klavir, ki bi prišel poučevati s prihodnjim šolskim letom. Kompetenti morajo biti zmožni vsaj jednega izmed slovanskih jezikov. Prošnje pošljejo naj se predsedniku g. Franu Rauniharju.

Največa nevarnost za Avstrijo niso morda jezikovne naredbe, niti nemška obstrukcija, temveč — pomanjkanje kruha. Zadnje slabe letine povzdignile so neznosno ceno žitu, sosebno pšenici in rži. Židovski špekulantje pa, ki so najbrže že sanjali o „sedmih mršavih kravah“, pokupili so velikanske množice žita, kateremu sedaj po svoji volji odločujejo cene. V vseh večih mestih je že tudi poskočila cena kruha, — velikost kruha pa skrčila. Bati se je skoraj lakote, vsaj po nekaterih krajih, ako ne odpre vlada pravočasno oči. „Domovina“.

Žalosten spomin na zadnje volitve. Prihodnjo nedeljo dne 12. t. m. odkrijejo nagrobni spomenik onemu Franu Gasparoviču, ki je bil umorjen na dan volitve za V. kurijo v Trstu.

Nagla smrt. Dne 3. t. m. jutraj je na ulici Belvedere h krati prišlo slabo poštenemu kočijažu Janezu Šabcu, ki pa je umrl mejpotoma, ko so ga

nesli na rešilno postajo. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu.

Človeška nenasitljivost. Človek je po svoji naravi nenasitljiv, več ko ima, več hoče še imeti. Ako si je pridobil dva novca, hoče če dva, ako ima dvajset tisoč, hoče jih imeti še dvajset in tako dalje. Tako je povsodi in v politiki nič drugače, od tod boji, diplomatizovanje. Nemci in drugi nasprotniki Slovanov so dobili že tako veliko, da si že skoro več želeli ne morejo in vendar hočejo še več. Najprej hočejo vse to, kar imamo Slovani, in kadar bi imeli vse to, bi hoteli prav gotovo še več. Nekateri Italijani n. pr. se čutijo „neresene“, kar jih je v Trstu in ne še pod Italijo, dasi ravno vedo, da se onim v kraljestvu ne godi prav nič posebno dobro, a pod Italijo hočejo biti, ker ta želja žgače njih samoljubje, od katerega ni kaj ugrizniti. Ako bi bil pa Trst mesto v Italiji, torej, ako bi bili „odrešeni“ tržaški „Italijani“, tedaj je gotovo, da bi jim to še ne bi bilo zadosti in hoteli bi še več. Hoteli bi še ves kameniti Kras do Postojine in tedaj bi bili „neodrešeni“ notri do Postojine. Na sredi pota pa bi se srečali z onimi „neodrešenimi“ Nemci, ki postavljajo most do — Adrije.

Recimo pa, ako bi dosegli vsi ti vse to, kar žele, kaj bi bilo potem? Želeli bi še več, želeli bi konečno požreti drug drugega, ker človek je — nenasitljiv.

Imenovanje katoliških škofov v Rusiji. Konečno so prišli do uspeha dogovori mej rusko vlado in sv. stolico. „Papež je te dni v svojem brevu imenoval naslednjih 7 škofov v ruskem cesarstvu: Zivierowieza v Vilni, Lugowickega v Žytomeriu in Kamenieku; Baramovskega v Seyni in Symona v Ploczo; Klopotovskega v Eleutheropolisu, Niedziadkovskega v Mibilevu in Minsku; Cyrtavota v Castoriji i Samogytiji.

Loterijske številke, izžrebane dne 5. t. m.:

Dunaj	8,	36,	39,	25,	66.
Gradec	24,	30,	76,	42,	83.

Najnovejše vesti.

Trst 6. Včeraj je priplul v tukajšnje pristanišče braziljski parnik „Quadrany“ iz Prado-Comusatiba. Naložen je bil mineralom za izdelovanje Auerjevih svetilk, vrednim pol milijona glđ.

Bjelostok 5. Ruska carska dvojica došla semkaj in bila sprejeta svečano.

Ate 6. Ukaz, s katerim so bile z neomejenim dopustom odpuščene rezervne čete, se je danes razglasil. Listi se pritožujejo čez brezkončna mirovna pogajanja in pravijo, da Grška sploh ne bode mogla ničesar plačasti, ako bode ta položaj še trajal dolgo.

Trgovinske objave in vasi. Soudimpeste. Pšenica za jesen 12.22 12.24 Pšenica za spomlad 13.98 12.14 do 12.16 Oves za jesen 6.10 6.12. Rž za jesen 8.83 8.85. Koruza za oktober 18.97. 5.31 5.33 Pšenica nova od 78 kil. f. 12.55—12.60 od 79 kil. 12.65 12.70 od 80 kil. f. 12.70—12.75, od 81. kil. f. 12.75 12.80, od 82 kil. for. —, —, —, dočmen 7.10 10.— prosa 6.30 6.50 Pšenica: Dobre ponudbe. Živahno povpraševanje, trg stalen. Prodaja 83000 mt. st. 10 nvč. dražje Vreme: lepo. tega. Neka nican sladkor for. 11.92 do —. Za notranji trgovini: Centrifugal f. 35/— Concasse f. 36 1/2, Cetrorni f. 37 1/2, v glavah f. 36 1/2—37— Zavra. kava Santos good avoaga za sept. 41.25 za december 42.25 Hamburg. Santos good avoaga za september 33.50, za december 34.50 za marc 35.50. za maj 35.75. mlačno.

Danajska borza 6. septembra 1897.			
	včeraj	danes	
Državni dolg v papirju	102.40	102.40	
„ „ v srebru	102.40	102.40	
Avstrijska renta v zlatu	124.60	124.70	
„ „ v bronah	101.80	101.60	
Kreditne akcije	366.40	366.—	
London 10 Lat.	119.70	119.70	
Napolski	9.52	9.52 1/2	
10 mark	11.74	11.73	
100 itali. li.	45.15	45.15	

Tržne cene

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

Domači pridejki.			
	Cena	od for.	do for.
Fišol: Koks	100 K.	—	—
Mandoloni	—	—	—
svetlorudeči	—	—	—
temnorudeči	—	—	—
kanarček	—	—	—
bohinjski	—	12.—	—
beli veliki	—	—	—
„ mali	—	—	—
zeleni, dolgi	—	—	—
„ okrogli	—	—	—
mešani hrvaški	—	—	—
„ štajerski	—	—	—
Maslo fino štajersko	—	65.—	70.—
Jočmen št. 10	—	11.50	12.—
„ 9	—	12.25	12.75
„ 8	—	14.25	14.75
Zelje kranjsko	—	7.27	—
Bepa	—	—	—

Krompir.	3.20	3.30
Proso kranjsko	—	—
Leča, kranjska	—	—
spah ogeraki	60.—	61.—
Mast	54.—	55.—
Kava Moecca	150.—	152.—
Ceylon Plant. fina	170.—	171.—
„ Perl	180.—	182.—
Portorico	160.—	162.—
Java Malang	130.—	132.—
Guatemala	127.—	128.—
San Domingo	130.—	132.—
Malabar Plant.	—	—
„ native	—	—
Laguayra Plant	—	—
„ native	—	—
Santos fini	105.—	106.—
„ srednje fini	101.—	102.—
„ srednji	91.—	92.—
„ ordinar	84.—	86.—
Rio oprani	—	—
„ najfiniji	103.—	104.—
„ srednji	80.—	91.—
Sladkor Centrifugal I. vrste	35.50	35.75
„ Concasse	35.50	36.75
„ v glavah	37.25	37.75
„ razkosani	37.25	37.50
Žit italijanski fini	24.50	25.—
„ srednji	24.—	—
Japan fini	17.—	17.50
„ srednji	16.50	16.17
Rangoon extra	14.50	14.75
I.	13.75	14.—
II.	10.75	11.—
Petrolej ruski v sodih	17.—	—
„ v zabojih od 29 kil.	5.50	5.60
Olje italijansko najfineji	64.—	66.—
„ srednjefino	58.—	60.—
bombažno, amerik.	29.—	30.—
dalmatinsko	36.—	38.—
Limon Mesinski	8.—	5.—
Pomaranče	4.—	6.—
Manduljni Dalmatinski	100 K.	—
Bari	73.—	74.—
Pinjoli	—	—
Rošči Dalmatinski novi	8.50	—
Pulješki	—	—
S okve Pulješko	17.25	—
Grško v venci,	12.25	—
S. kanine	—	—
Vamperli novi	29.—	—
Cibabe	—	—
Modra galica	24.25	—
Polenovke srednje velikosti	42.—	43.—
„ velike	—	—
„ male	—	—
Slaniki v velikih sodih	—	—
„ v 1/2	—	—
Zveplo	—	—

Spodaj podpisani tužnim srcem javljam vsem prijateljem, znancom in sorodnikom, da je naš ljubljani oče ozir. soprog, gospod

Ivan Vouk

danes ob 9 uri predp. previden se sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

V Šklednju dne 6. sept. 1897.

Antonija Vouk,

soproga.

Valentin Vouk,

sin.

Marija Vouk,

hči

Emilija roj. Peric,

nevesta.

Natalija Vouk,

unukinja.

Prva trgovina z oljem v Trstu!

Velika korist!

Pošiljajte olja od 5 l. naprej.

Usojam si naznaniti svojim p. n. gg. odjemalcem na Primorskem, Kranjskem in Štajerskem, osobito pa gg. trgovcem, kateri si naročajo od 100 kg. naprej, da zaradi močne in razširjene moje trgovine, odlej dobijo naročeno blago na dom v ožnjine prosto. Imam blago vselej prve vrste in postrežba je vedno točna, solidarna in poštena. Blago zamenim takoj, ako ne ugaja. Za Trst in okolice prosto na dom od 5 l. naprej, pustivši posodo na domu, brez are!

Cenik: jedilno olje l. 28; fino l. 32; finejšje l. 34; najfinejšje l. 40; namizno polfino l. 44; nam. fino l. 48; nam. finejšje l. 52; nam. najfinejšje l. 56; ekstrafino l. 60-64; specialitetno olje l. 72-80.

„Svoji k svojim!“ Pričakovaje obilo novih odjemalcev,

beležim se zahvalno v naprej s spoštovanjem

Anton Širca, Acquedotto 9.

Uniforme za jednoletne prostovoljce

vseh orožnih vrst po najnižji ceni in vsako vrstne vojaške oprave po originalnih tvorniških cenah, kakor tudi civilne obleke po najnovejšem kroju in fazonu pri

Franu Jiras, zavod za uniformiranje
Ulica Caserma šteč. 9.